

Наташа Т. Радусин Бардић¹

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет,
Нови Сад, Србија

Стручни рад

Говорне активнос­ти на Падлеју у оквиру онлајн-наста­ве из фонетике француској језика намењене сробофоним с­тудентима

Резиме: Циљ рада је да представимо наше искуство у организовању говорних активнос­ти на Падлеју у склопу онлајн-часова вежби из фонетике француској језика у току летињег семестра 2020/21. године на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду. Предложене активнос­ти на Падлеју (усмено представљање омиљене франкофоне песме, десинације и филма) имале су првенствено за циљ да се утврде евалуатне фонетско-фонолошке и морфофонолошке грешке студената у њиховом усменом излагању. Прикуљени аудио-корпус анализиран је применом перцептивне и дескриптивне методе тако што би наставник након њажљивој слушања свих снимака издвајао најчешће фонетско-фонолошке грешке, на које би током њим електронске кореспонденције указивао сваком студенту понаособ (у виду текстуалних и, по потреби, аудио-коментара), а затим би уследила и обједињена анализа заједничких грешака и вежбе по принцип у артикулаторне методе фонетске корекције у синхроној онлајн-настави на Зуму. Анализа прикуљеног аудио-корпуса и педагошке импликације добијених резултата приказане су на примеру фонологије најчешћих уочених грешака у продукцији назалних самогласника (/ɑ̃/, /ɛ̃/, /ɔ̃/). У нашем раду представљени су и резултати квалитативне истраживања спроведеног међу студентима о упреди Падлеја у наведене сврхе, у којем су се они позитивно изјаснили о овом дигиталном алату и дали нам корисне повратне информације које ће нам помоћи у будућем раду.

Кључне речи: онлајн-настава, Падлеј, фонетика француској језика, назални вокали, француски као страни језик

¹ natasa.radusin.bardic@ff.uns.ac.rs

Copyright © 2023 by the authors, licensee Teacher Education Faculty University of Belgrade, SERBIA.

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original paper is accurately cited.

Увод

По избијању пандемије болести коју изазива вирус корона (COVID-19) и увођењу санитарних мера за спречавање њеног ширења, употреба информационо-комуникационих технологија (ИКТ) наметнула се, у мери у којој је то било могуће, као оптимално решење, између осталог, и у сектору образовања. Услед описаних ванредних околности, онлајн-настава, иако до тада релативно слабо заступљена чак и у развијеним европским земљама (Six, 2020: 42), постала је, силом прилика, наша нова реалност. Када је реч о универзитетској настави у нашим оквирима, на основу података Републичког завода за статистику Републике Србије произашлих из истраживања о употреби ИКТ-а у нашој земљи (изузев АП Косово и Метохија) за 2019. и 2022. годину, схватамо у којој мери се комуникација између наставника и студената у датом периоду променила. Подаци из 2020. године (истраживање је спроведено телефонским путем од 15. до 29. фебруара 2020. године – дакле, непосредно пре увођења ванредног стања 20. марта 2020. године) показују да је 9,6% студената „у последња три месеца” користило интернет за „комуникацију са инструкторима или студентима користећи веб-сајтове или портале” (Kovačević i sar., 2020: 39), док подаци из 2022. године (истраживање је спроведено телефонским путем од 15. до 28. фебруара 2022. године) говоре да је чак 83,8% студената „у последња три месеца” користило интернет за „комуникацију са наставницима или ученицима преко он-лајн аудио или видео алата (као што су *Zoom*, *MS Teams*, *Google Classroom* итд.)” (Kovačević i sar., 2022: 37). У наведеном периоду готово се удвостручио број студената који су „у последња три месеца” похађали онлајн-курсе (17,1% у 2020. години наспрам 33,9% у 2022. години), као и оних који су тражили информације на интернету „у сврху учења (аудиовизуелни материјали, он-лајн софтвер за учење, електронски уџбеници...)” (37,2% у 2020. години

наспрам 71,9% у 2022. години) (Kovačević i sar., 2020: 39; Kovačević i sar., 2022: 37).

Прелазак на онлајн-наставу носио је са собом велике изазове за све учеснике у наставном процесу, о чему сведоче бројни објављени научни радови на ту тему, између осталог, и из области домаће универзитетске онлајн-наставе страних језика (Milovanović, 2021: 160; Popović et al., 2021; Prošić Santovac i sar., 2021; Veljković Michos and Bošković Marković, 2021 и др.). Циљ нашег рада је да представимо наше искуство у организовању говорних активности посредством дигиталног алата Падлета (енг. *Padlet*) у склопу онлајн-часова вежби из Фонетике са фонологијом француског језика 2 у периоду од марта до маја академске 2020/21. године на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду. Наиме, вежбе из наведеног предмета организоване су у датом периоду синхронно посредством апликације за видео-конференције Зум (енг. *Zoom*) и асинхронно посредством платформе за учење на даљину Мудл (енг. *Moodle*), као и дигиталног алата Падлета.

Након представљања општих карактеристика Падлета и кратког прегледа његове примене у универзитетској настави изведеног на основу доступне релевантне литературе, изложићемо општи концепт његове примене и у нашем случају. Након тога описаћемо прикупљени аудио-корпус, примењену методологију истраживања и педагошке импликације добијених резултата, и то на конкретном примеру типологије најчешћих уочених грешака у продукцији назалних самогласника код студената који су учествовали у извођењу наведених говорних активности. Објаснићемо на који начин је студентима указивано на евентуалне грешке у њиховом изговору и на могућности за њихово исправљање, имајући у виду да је у питању дуготрајан и сложен процес који је, као што је напоменуто, ваљало спроводити у ванредним околностима, ван фонетске лабораторије. Најзад, представимо

и резултате квалитативног истраживања спроведеног међу студентима о употреби Падлета у наведене сврхе.

О Падлету и његовој примени у универзитетској онлајн-настави

Основан 2012. године, Падлет данас има преко 50 милиона активних корисника, што га чини једном од најпопуларнијих веб-апликација на свету². Спада у групу дигиталних алата „који подстичу сарадњу и ангажовање ученика” (Fondacija Tempus, 2021: 11), и то тако што се сви мултимедијални, интерактивни садржаји лако деле и постављају на такозваном „виртуелном зиду” (енг. *virtual wall*) (Deni and Zainal, 2015: 364), односно „виртуелном колаборативном зиду” (фр. *mur virtuel collaboratif*) (Six, 2020: 43). Падлет је „једноставан и интуитиван” (објаве се додају „једним кликом”, промене се аутоматски чувају, сарадња је олакшана једноставним дељењем везе, при чему нови учесници, чији је број неограничен, не морају да буду регистровани), „универзалан и инклузиван” (константно се унапређује како би био на располагању што већем броју корисника са различитим потребама, доступан је на 42 језика, међу којима је и српски), подстиче сараднички дух, „подржава (скоро) сваку врсту датотеке”, садржи „апликације за (скоро) сваки уређај”, „флексибилан [је] и вишенаменски”³.

Истраживања о употреби Падлета у универзитетској настави истичу у први план његов потенцијал у виду пружања подршке активном и колаборативном учењу у дигиталном окружењу (Deni and Zainal, 2015: 364; Beltrán-Martín, 2019: 203–204) захваљујући којем „сви студенти

могу да дају свој допринос и сви могу једни од других да уче” (Fuchs, 2014: 9). Анализирајући туђе и своје грешке, као и повратне информације које добијају од наставника, студенти могу да прате свој напредак, те тако Падлет постаје и „средство за формативну евалуацију” (Deni and Zainal, 2015: 369). Поједина истраживања говоре и у прилог чињеници да могућности које нуди Падлет могу бити веома корисне и подстицајне у контексту учења страних језика (нпр. у учењу граматике енглеског језика и вежбању писменог изражавања: Haris et al., 2017: 783), што је нарочито дошло до изражаја током масовног измештања наставе у виртуелни простор услед пандемије болести коју изазива вирус корона (Eftita et al., 2022: 279).

Говорне активности на Падлету у оквиру онлајн-наставе из фонетике француског језика (академска 2020/21. година)

У току летњег семестра академске 2020/21. године укупно 20 студената прве године основних студија је учествовало у говорним активностима које су организоване на Падлету у оквиру онлајн-вежби из Фонетике са фонологијом француског језика 2 на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду (16 студената студијског програма Француски језик и књижевност са другим романским језиком и културом (италијански или шпански) и четири студента студијског програма Енглески језик и књижевност са другом страном филологијом (француски)). Студенти су на наведеним онлајн-часовима били подељени у три групе (А, Б и Ц) које су, у границама могућности, биле организоване према нивоу њиховог предзнања француског језика, с тим што је потребно истаћи чињеницу да је тај распон изразито широк: поред неколицине студената који нису никад учили француски (апсолутних почетника), ниво предзнања варира од нивоа А1–А2 (у нашем случају, то су биле

2 Према подацима доступним на: Padlet. Software for a good education. Overview (n. d.). *Angel List Talent*. Startup Jobs. Retrieved October 24, 2022. from: <https://angel.co/company/padlet>.

3 *Padlet. Proizvod* (n. d.) [Jezik: srpski]. Retrieved October 24, 2022. from: <https://padlet.com/features>.

групе А и Б), па до приближно нивоа А2–Б1 (у нашем случају, то је била група Ц).

Говорне активности организоване су на Падлету тако што су студенти на „виртуелном колаборативном зиду” постављали аудио-снимке краћег усменог излагања (приближног трајања од једног минута), по сопственом избору, на следеће задате опште теме: представљање омиљене франкофоне песме (*Padlet 1: Je découvre... la musique francophone!*), омиљене франкофоне дестинације (*Padlet 2: Je découvre... une destination francophone!*) и омиљеног франкофоног филма (*Padlet 3: Je découvre... le cinéma francophone!*). Сваки тематски Падлет организован је посебно за сваку групу студената (А, Б и Ц), те је тако укупно постављено девет „виртуелних колаборативних зидова” (*Padlet 1: Groupes A, B, C; Padlet 2: Groupes A, B, C; Padlet 3: Groupes A, B, C*).

Будући да су сви снимци били доступни на „виртуелном колаборативном зиду”, наставник је подстицао интеракцију међу студентима тако што је тражио од њих да у оквиру своје групе послушају снимке и својих колега, те да им оставе кратке звучне коментаре (уколико би им се, на пример, свидео одабир постављене песме или ако би, на пример, пожелели да поделе своје мишљење на тему представљеног филма и слично).

Студенти су имали прилике да своју колону на „виртуелном колаборативном зиду” обогате различитим тематски примереним садржајима по избору, а најчешће су бирали аудио-визуелне записе постављене на Јутјуб каналу (видео-спотови франкофоних музичких извођача, видео-презентације франкофоних дестинација, трејлери описаних франкофоних филмова), али и фотографије (из личне колекције или преузете са интернета), географске карте, плакате филмова и слично. На тај начин њихове презентације постајале су мултимедијалне и

омогућиле су многим да размене и стекну нова сазнања из домена франкофоне цивилизације⁴.

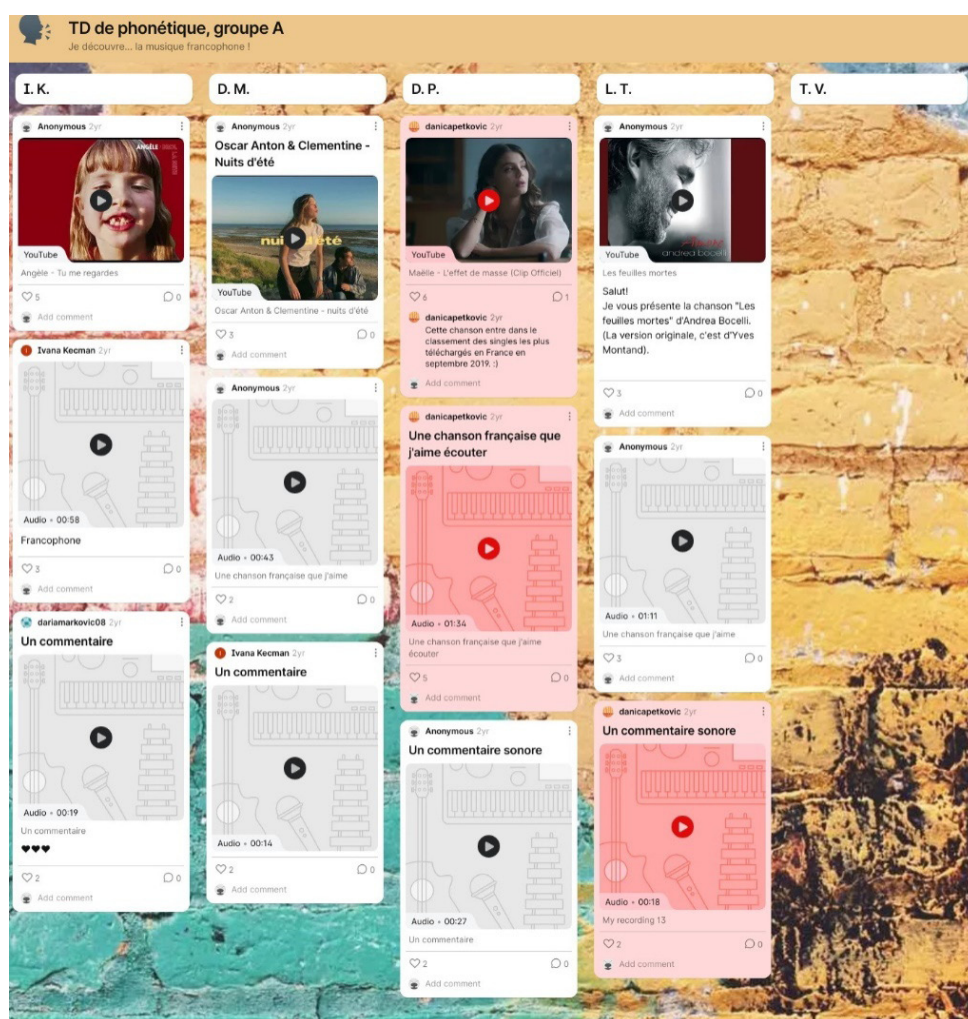
На Слици 1, приказујемо како је изгледао Падлет 1 (*Padlet 1: Je découvre... la musique francophone!*) за групу А (имена студената означена су иницијалима).

Корпус, методологија истраживања и педагошке импликације

У оквиру горе описаних активности на Падлету, 20 студената је поставило укупно 58 снимака (*Padlet 1 = 20 снимака, Padlet 2 = 18 снимака и Padlet 3 = 20 снимака*), што би значило да је 18 студената (90%) одговорило на сва три задатка, а двоје студената (10%) је одговорило на два од три задатка. Просечно трајање сваког снимка износи минут и 17 секунди, а укупно трајање свих снимака износи 74 минута и 6 секунди. Осим наведеног, забележен је и 21 аудио-коментар, просечног трајања од 26 секунди, укупног трајања од девет минута и седам секунди.

Корпус је анализиран тако што би наставник након пажљивог слушања свих снимака издвајао најчешће фонетско-фонолошке грешке и затим слао путем електронске поште приватне коментаре сваком студенту понаособ (у виду текстуалних и, по потреби, аудио-записа). Наставник је аудио-коментаре снимао у програму *Audacity* на два начина: ако би било мало грешака, наставник би на студентском аудио-снимку звучним сигналом обележио поједине грешке, а

4 Можемо и да споменемо да је идеја за први Падлет (*Padlet 1*) настала у току марта 2021. године, у периоду када се традиционално слави Месец франкофоније (*Mois de la francophonie*), те током којег и Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, већ годинама уназад, припрема пригодан програм. Снимање усмених излагања на тему франкофоних цивилизацијских садржаја био је наш начин да на вежбама из *Фонетике са фонологијом француског језика 2* допринесемо обележавању овог догађаја. Остали Падлети настали су у току априла (*Padlet 2*) и маја (*Padlet 3*) 2021. године.

Слика 1. Паглеџ 1 (Padlet 1: Je découvre... la musique francophone!), Група А.

затим би на његовом крају додатно снимио коректне облике; ако би било више грешака, избегавао би се поступак звучне сигнализације, већ би наставник само снимио коректне облике. Код студената који су имали већих потешкоћа у изговору на француском језику овај метод рада није био применљив, већ је наставник са њима одржавао индивидуалне онлајн-консултације. Наставник је издвајао грешке које су биле заједничке већини студената, те их је коментарисао и у синхроној онлајн-настави на Зуму, предлажући додатне вежбе ради њихове корекције.

Активности на Паглеџу имале су првенствено за циљ да се утврде евентуалне фонетско-фонолошке и морфофонолошке грешке студената у њиховом усменом излагању, да студенти имају прилике, по потреби, поново да чују своје грешке, али и да добију потребна објашњења и сугестије за њихово исправљање у интеракцији студент–наставник, као и прилику да сличну или исту активност понове како би се пратио њихов напредак. Поред наведеног, ове активности су нужно обухватале и друге аспекте вежбања усменог излагања на францу-

ском језику на познату тему (анализа учесталих морфосинтаксичких, лексичких и семантичких грешака, подршка у планирању и организацији усменог излагања).

Пример анализе корпуса на сегменталном нивоу: типологија најчешћих грешака у продукцији назалних самогласника

Због просторног ограничења и задатог циља рада у овом делу издвојићемо само један аспект анализе прикупљеног богатог аудио-корпуса – типологију најчешћих грешака у продукцији назалних самогласника, а детаљнија анализа корпуса, сегментална и супрасегментална, биће предмет посебног рада. Потребно је, пре свега, рећи да наша анализа на сегменталном нивоу није обухватала продукцију свих 36 фонема, колико их има фонетско-фонолошки систем стандардног француског језика (Léon, 1972: 13–15). Наиме, за разлику од прилично стабилног сугласничког и полусамогласничког система савременог француског језика (17 сугласника: /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/, /f/, /v/, /s/, /z/, /m/, /n/, /ɲ/, /r/, /l/, /ʃ/, /ʒ/, 3 полусамогласника: /j/, /w/, /ɥ/), самогласнички систем је изузетно нестабилан. Он у „максималном” распону подразумева 16 самогласника (/a/, /ɑ/, /ɛ/, /e/, /ɔ/, /œ/, /ø/, /ɔ/, /o/, /i/, /y/, /u/, /ã/, /ẽ/, /œ̃/, /õ/), а у „минималном” свега 13 (/a/, /e/, /ɛ/, /œ/, /ø/, /ɔ/, /o/, /i/, /y/, /u/, /ã/, /ẽ/, /õ/, Carton, 1974: 62–65) или чак 10 самогласника (/a/, /E/, /œ/, /O/, /i/, /y/, /u/, /ã/, /ẽ/, /õ/, Léon et Léon, 2002: 11). С обзиром на наведено, наша анализа није подразумевала продукцију код србофоних говорника сва 4 назална самогласника, колико их има стандардни француски језик (/ã/, /ẽ/, /õ/, /œ̃/), него само 3 назална самогласника, колико их је најчешће заступљено у свакодневном говору (/ã/, /ẽ/, /õ/) (Fónagy, 1989: 226–232). Ранија истраживања су показала да, будући да у фонолошком систему српског језика не постоје назални самогласници, усвајање ових вокала

у контексту наставе француског као страног језика представља посебан изазов србофоним говорницима (Gudurić, 2004: 80–87; Gudurić, 2009: 109–120; Šotra, 2006: 75–76, 86–87).

У Табели 1 издвојили смо 10 најчешћих типова грешака у изговору назалних самогласника /ã/, /ẽ/, /õ/, које смо установили анализирајући наш корпус (сви типови грешака илустровани су примерима из корпуса где је, уз апроксимативну фонетску транскрипцију погрешног изговора означену звездicom, наведена и фонетска транскрипција стандарднојезичког изговора⁵):

Као што видимо на основу приложене типологије грешака у Табели 1, поред неправилне артикулације и пермутације назалних самогласника /ã/ и /ẽ/ (типови грешака означени бројевима 4–5, чему би се могла додати и пермутација назалних самогласника /ã/ и /õ/ која је овде изостављена јер је делимично присутна и код изворних говорника (Fónagy, 1989: 226–227), најчешће долази до погрешне делимичне или потпуне деназализације (типови грешака означени бројевима 1–4 и 6–8), као и до изговора назалног вокала уместо деназализованог (типови грешака означени бројевима 9–10). Већина издвојених типова грешака у продукцији назалних самогласника код србофоних говорника настаје, у значајној мери, услед негативног трансфера из матерњег језика у тумачењу графичког кода (за разлику од претежно фонетског писма у српском, у француском графофонолошки систем заснован је на другачијим принципима и чува трагове историјског развоја језика), те се наши закључци у том смислу подударају са ранијим

5 Фонетска транскрипција за правилан изговор наведена је помоћу симбола међународног фонетског писма, према речнику: *Le Petit Robert. Version électronique du Nouveau Petit Robert. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française.* [CD-ROM, Version 2.1]. (2001). Paris : Dictionnaires Le Robert / VUEF. Ово начело није примењено само за фонетску транскрипцију личних имена и глагола у личном облику којих нема у наведеном речнику.

Табела 1. Типологија најчешћих грешака у изговору назалних самогласника: /ɑ/, /ɛ̃/, /ɔ̃/ у анализираном корпусу.

Тип грешке	Примери	Погрешан изговор	Правилан изговор
1. Неправилно изговорен назал [ɑ] (чује се [n]/[m])	<i>entendu</i> <i>chanson</i> <i>remporté</i> <i>Jean Reno</i>	*[ãntãndy] *[ʃãnsɔ̃], *[ʃãnsɔ̃] *[ʀãmpɔ̃rte] *[ʒãn ʀeno]	[ãtãdy] [ʃãsɔ̃] [ʀãpɔ̃rte] [ʒãreno]
2. Неправилно изговорен назал [ɔ̃] (чује се [n]/[m])	<i>chanson</i> <i>traduction</i> <i>prénom</i>	*[ʃãsɔ̃n], *[ʃãnsɔ̃n] *[tradyksjɔ̃n] *[pʀenɔ̃m]	[ʃãsɔ̃] [tradyksjɔ̃] [pʀenɔ̃]
3. Неправилно изговорен назал [ɛ̃] (чује се [n]/[m])	<i>ainsi</i> <i>je ne regrette rien</i> <i>chansons interprétées</i> <i>une impression</i>	*[ensi] *[ʒənə ʀəgrɛt ʀjen] *[ʃãnsɔ̃ ɑ̃tɛʀpʀete] *[yn ɛ̃mpʀesjɔ̃]	[ɛ̃si] [ʒən ʀəgrɛt ʀjɛ̃] [ʃãsɔ̃ɛ̃tɛʀpʀete] [yn ɛ̃pʀesjɔ̃]
4. Неправилно изговорен назал [ɛ̃] (чује се [ã])	<i>vingt ans</i> <i>combien</i> <i>principes</i>	*[vã tã] *[kɔ̃bjã] *[pʀãsip]	[vɛ̃ tã] [kɔ̃bjɛ̃] [pʀɛ̃sip]
5. Неправилно изговорен назал [ã] (чује се [ɛ̃])	<i>un client</i> <i>Mélanie Laurent</i> <i>géant</i>	*[ɛ̃ klijɛ̃] *[melani lɔ̃rɛ̃] *[ʒẽɛ̃]	[œ̃klijã] [melani lɔ̃rã] [ʒeã]
6. Неправилно изговорена графика UN (чује се [un]/[yn])	<i>un an</i> <i>hors du commun</i> <i>d'un nouvel émerveillement</i>	*[unnã] *[ɔ̃ʀ dy kɔ̃myn] *[dã un nuvel emɛʀvejɛ̃mã]	[œ̃ nã] [ɔ̃ʀ dykɔ̃mœ̃] [dœ̃nuvel emɛʀvejɛ̃mã]
7. Неправилно изговорена графика EN, EM + сугласник (чује се [ɛn]/[ɛm])	<i>nos sentiments</i> <i>la province de Flandre Occidentale</i> <i>trois membres</i> <i>par exemple</i>	*[no sentimã] *[la pʀɔvã.s dəflã. dʀɔksidental] *[tʀwa mɛmbr] *[paʀɛgzɛ̃mpl]	[no sãtimã] [la pʀɔvɛ̃.s dəflã. dʀɔksidãtal] [tʀwa mã:br] [paʀɛgzã:pl]
8. Неправилно изговорена графика IN, IM, YM + сугласник (чује се [in]/[im])	<i>le thème principal</i> <i>fin août</i> <i>impression</i> <i>symbole</i>	*[lɛ̃ tɛ̃m pʀinsipal] *[fin ut] *[ɛ̃mpʀesjɔ̃] *[simbɔ̃l]	[lɛ̃ tɛ̃m pʀɛ̃sipal] [fɛ̃ ut] [ɛ̃pʀesjɔ̃] [sɛ̃bɔ̃l]
9. Неправилно изговорена графика IN + самогласник (чује се [ɛ̃])	<i>inattendu</i>	*[ɛ̃natãdy]	[inatãdy]
10. Изговорен назални вокал уместо деназализованог	<i>personne</i> <i>Annecy</i> <i>francophone</i> <i>ils obtiennent</i>	*[pɛ̃rsɔ̃] *[ãsi] *[fʀãkɔ̃fɔ̃] *[il ɔ̃ptjɛ̃]	[pɛ̃rsɔ̃n] [ãsi] [fʀãkɔ̃fɔ̃n] [il ɔ̃ptjɛ̃n]

истраживањима (Gudurić, 2004: 80–87; Gudurić, 2009: 109–120; Šotra, 2006: 75–76, 86–87).

Током синхроне онлајн-наставе и индивидуалних консултација посредством апликације за видео-конференције Зум примењена је артикулаторна метода фонетске корекције (Kamoun et Ripaud, 2016: 106–109). Приликом корекције најчешћих грешака у изговору назалних самогласника следили смо препоруке из теоријске литературе намењене србофоним студентима француског језика (Gudurić, 2009: 109–120, Šotra, 2006: 86–87).

Квалитативно истраживање о извођењу говорних активности на Падлету (академска 2020/21. година)

На крају летњег семестра академске 2020/21. године студентима је понуђена могућност да посредством анонимног Гугл упитника (енг. *Google Forms*) искажу своје мишљење о организацији раније описаних говорних активности на Падлету. Анкета је била састављена од осам питања претежно отвореног типа, међу којима су се три питања односила на општу организацију вежби из Фонетике са фонологијом француског језика 2 у току летњег семестра академске 2020/21. године, а пет питања искључиво на употребу Падлета у наведеном контексту. У овој анкети је учествовало 14 испитаника, те у наставку рада представљамо добијене резултате.

Прво питање гласило је: „Како бисте генерално оценили вежбе из предмета Фонетика са фонологијом француског језика 2 у летњем семестру академске 2020/21. године?“, а понуђени одговори су били: „одлично“, „врло добро“, „добро“, „задовољавајуће“, „недовољно добро“. На ово питање 13 студената (92,9%) одговорило је „одлично“, а 1 студент (7,1%) је одговорио „добро“. Наредно питање гласило је: „Који тип онлајн-активности/вежби вам је био најкориснији?“. Студенти су већином, као што је било и

очекивано, давали предност активностима које су се одвијале у синхроним виду наставе посредством апликације за видео-конференције Зум (разни видови интерактивних активности: „слушање и понављање речи и реченица из књиге“, „читање непознатог текста на вежбама и моментални одговор/коментар, тј. исправак одговора, а затим понављање док не изговоримо тачно“, „вежбе по собама⁶ и одговарање на задатке преко чета⁷). Када је реч о асинхроним видовима наставе, студенти су наводили да су им биле корисне активности, како на платформи за учење на даљину Мудл (формативна евалуација и доступност додатног материјала који подстиче самосталан рад), тако и на дигиталном алату Падлету.

У наставку анкете, одговарајући на питање: „Какви су ваши утисци по питању употребе Падлета?“, сви студенти су позитивно оценили примену овог дигиталног алата у наведеном контексту, издвајајући његове следеће главне одлике: подстицање на креативност, интерактивност садржаја, као и постизање вишеструке учинковитости у контексту учења француског језика као страног. Међутим, поред наведеног, један студент је приметио и да је испуњавање ове врсте задатака било и превише захтевно: „Сматрам да је било корисно, али у једном тренутку је било толико посла да је организација рада постала отежана.“

Изјашњавајући се о потенцијалним темама на Падлету у наведеном контексту („Које теме сматрате да би било занимљиво и корис-

6 Мисли се на виртуелне собе (енг. *breakout rooms*) на наведеној апликацији за видео-конференције помоћу којих се учесници могу поделити у мање групе, чиме се постиже већи степен интерактивности у онлајн-комуникацији (број група и учесника по групама може се подесити аутоматски или мануелно).

7 На овај начин студенти су, на пример, на Зуму вежбали поделу речи на слоге у писаном и усменом коду (студенти шаљу своје одговоре путем чета (енг. *chat*) само наставнику, а затим наставник анализира све одговоре и коментарише најчешће грешке са групом).

но да буду заступљене на Падлету?”), студенти су изнели веома занимљиве предлоге: „француска гастрономија, празници и прославе, као и традиција која иде уз њих, фестивали, уметност (сликарство, архитектура, ...)”, „спорт или нека уметничка тема, као слика или балет, опера...”, „погледи на актуелне догађаје у свету, будући снови/планови за каријеру после факултета итд.”, „актуелна дешавања, историја, култура, фестивали, забава, путовања, наше дневне рутине и омиљене активности, спорт...”, „било која тема која је погодна за стварање колажа”.

Занимало нас је и како студенти процењују повратне информације које су добијали након урађених активности, те им је било упућено следеће питање: „Да ли су индивидуални коментари које сте добијали били довољно јасни и стимулативни?”. На ово питање сви су студенти одговорили потврдно, а неки су свој одговор поткрепили и додатним коментарима: „Индивидуални коментари су били веома јасни и стимулативни. Уједно су ми били и најкориснији вид учења и вежбе”. Студенти су се и током семестра приликом електронске кореспонденције са наставником позитивно изјашњавали о повратним информацијама које би добијали након урађених активности: „Мислим да је од велике помоћи што сте уз писмену корекцију, сада увели и аудио корекцију. Омогућава ми да лепо чујем како треба да тачно изговорим неку реч или глас. Такође, мислим да пуно помаже када сакупите неку групу грешака које сте чули на снимцима да су честе код свих студената, па их онда заједно провежбамо на часу, када можете, поред Ваше корекције, да и чујете да ли је лепо примењујемо у пракси” (извод из комуникације путем мејла са студенткињом Д. П. од 29. 3. 2021. године).

У анкети на питање „Да ли су вам вежбе на Падлету биле корисне само за фонетске вежбе или и за остале видове развоја говорне вештине на француском језику?” сви су студенти били

сагласни у одговору да им је овај тип активности био вишеструко користан: од фонетске корекције изговора, преко усвајања морфосинтаксичких структура и ширења вокабулара, до упознавања са франкофоним цивилизацијским садржајима, планирања и организовања усменог излагања.

Последње питање гласило је: „Да ли можете да уочите свој напредак од прве до треће активности на Падлету и у чему се он, по вашем мишљењу, огледа?” Сви студенти су одговорили потврдно на први део питања, с тим што је 11 студената (79%) са сигурношћу потврдило свој напредак, а три студента (21%) са извесном уздржаношћу. Студенти који су безрезервно потврдили свој напредак уочили су га: у перцепцији појединих гласова (на пример, назалних самогласника /ɑ̃/, /ɛ̃/, /ɔ̃/), и, уопштено говорећи, у изговору, нарочито појединих самогласника француског језика који не постоје у српском језику и које србофони говорници често са тешкоћом усвајају (попут вокала /y/), као и у прозодијским карактеристикама говора, затим, генерално, у разумевању текста који се презентује, али и у усменом изражавању на француском језику. Студенти који уздржано говоре о свом напретку примењују га евентуално у самом извођењу вежбе, у прозодији или говоре о томе да га је тешко одредити.

На крају анкете студентима је остављен простор да слободно изнесу „све своје критике, ставове, мишљења, предлоге” како да се убудуће унапреде часови вежби из Фонетике са фонологијом француског језика 2. Студенти су углавном изражавали своје задовољство начином како су вежбе већ организоване, истичући њихову динамичност, интерактивност, као и подстицање на самосталан рад. Забележена су и два конструктивна предлога из којих се види да студенти траже додатне прилике да вежбају усмено изражавање на француском језику („волела бих више да причамо на самом часу, али ту вероват-

но време игра улогу, па можда и није могуће”) и да уче из ваннаставних, франкофоних цивилизацијских садржаја („можда више вежбати кроз песме, тако се лакше памти”).

Закључак

Резултати квалитативног истраживања спроведеног међу студентима о извођењу говорних активности на Падлету (академска 2020/21. година) у оквиру онлајн-наставе из фонетике француског језика на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду говоре у прилог чињеници да је реч о дигиталном алату који, као што је раније напоменуто, подстиче активно и колаборативно учење у дигиталном окружењу (Deni and Zainal, 2015: 364; Beltrán-Martín, 2019: 203–204). У контексту учења страних језика, поред тога што досадашња истраживања сведоче о позитивним примерима наставне праксе у којима је током извођења активности на Падлету забележена учинковитост у учењу граматике и вежбању писменог изражавања (Haris et al., 2017: 783; Etfita et al., 2022: 279), наше искуство у употреби овог дигиталног алата у описаном контексту показује да је он веома погодан и за организовање говорних активности. Учинковитост његове примене у извођењу говорних активности требало би додатно испитати прецизним инструменталним мерењима, али резултати до којих смо ми дошли током нашег рада у

оквиру онлајн-наставе из фонетике француског језика током летњег семестра академске 2020/21. године охрабрује нас у томе да и даље наставимо да га на сличан начин користимо у раду са будућим генерацијама студената, уважавајући све добијене резултате из споменутог квалитативног истраживања. На тај закључак нас наводе, између осталог, уочене следеће предности организовања оваквог типа говорних активности на Падлету: контекстуализованост (представљање омиљене франкофоне песме, дестинације и филма), интерактивност у виртуелном простору (студенти слушају презентације својих колега и остављају своје звучне коментаре), формативна евалуација (студенти добијају повратне информације о најчешћим грешакама на индивидуалном и колективном плану, као и предлоге и додатне вежбе за њихово исправљање), праћење сопственог напретка и преузимање веће одговорности у процесу учења (сви „виртуелни зидови” остају активни током целе академске године како би студенти могли да упореде своје резултате од прве до последње активности), подстицање на развијање аутономије у учењу (приликом припремања усменог излагања) и, можда најважније од свега, посматрање језика у свом целокупном функционисању (иако је акценат на утврђивању фонетско-фонолошких и морфофонолошких грешака, то не искључује указивање на, на пример, учестале морфосинтаксичке, лексичке и семантичке грешке).

Литература

- Beltrán-Martín, I. (2019). Using Padlet for collaborative learning. In: Domenech, J., Merello, P., de la Poza, E., Blazquez, D. & Peña-Ortiz, R. (Eds.). *5th International Conference on Higher Education Advances (HEAd'19)*. València: Editorial Universitat Politècnica de València. 201–211. <https://doi.org/10.4995/HEAD19.2019.9188>
- Carton, F. (1974). *Introduction à la phonétique du français*. Paris, Bruxelles, Montréal: Bordas.
- Deni, A. R. and Zainal, Z. (2015). Let's Write on The Wall: Virtual Collaborative Learning Using Padlet. *The Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET)*. Special Issue 2, 364–369.

- Etfita, F. et al. (2022). Exploring the Use of Padlet in Synchronous Learning: Students' Perceptions of its Advantages and Disadvantages. *Journal of English Language Teaching and Linguistics (JELTL)*. 7 (2), 271–282. <https://dx.doi.org/10.21462/jeltl.v7i2.819>
- Fónagy, I. (1989). Le français change de visage? *Revue romane*. 24 (2), 225–254.
- Fondacija Tempus (2021). *Digitalni alati za nastavu na daljinu*. Repozitorijum. Retrieved October 24, 2022. from: <https://hedu.tempus.ac.rs/wp-content/uploads/2021/04/Digitalni-alati-za-nastavu-na-daljinu.pdf>.
- Fuchs, B. (2014). The Writing is on the Wall: Using Padlet for Whole-Class Engagement. *LOEX Quarterly*. 40 (4), 7–9.
- Gudurić, S. (2004). *O prirodi glasova*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Gudurić, S. (2009). *Osnovi fonetike s fonologijom francuskog jezika*. Beograd: Zavod za udžbenike.
- Haris, M. et al. (2017). The effectiveness of using Padlet in ESL classroom. *International Journal of Advanced Research (IJAR)*. 5 (2), 783–788. <http://dx.doi.org/10.21474/IJAR01/3214>
- Kamoun, C. et Ripaud, D. (2016). *100% FLE. Phonétique essentielle du français. A1–A2*. Paris: Didier.
- Kovačević, M. i sar. (2020). *Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u Republici Srbiji, 2020. Domaćinstva/pojedinci. Preduzeća*. Beograd: Republički zavod za statistiku. Retrieved October 22, 2022. from: <https://publikacije.stat.gov.rs/G2020/Pdf/G202016015.pdf>.
- Kovačević, M. i sar. (2022). *Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u Republici Srbiji, 2022. Domaćinstva/pojedinci. Preduzeća*. Beograd: Republički zavod za statistiku. Retrieved October 22, 2022. from: <http://publikacije.stat.gov.rs/G2022/Pdf/G202216017.pdf>.
- Léon, P. R. (1972). *Prononciation du français standard. Aide-mémoire d'orthoépée à l'usage des étudiants étrangers*. Paris: Didier.
- Léon, M. et Léon, P. (2002). *La prononciation du français*. Paris: Nathan.
- *LePetitRobert. Version électronique du Nouveau Petit Robert. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française* [CD-ROM, Version 2.1] (2001). Paris: Dictionnaires Le Robert / VUEF.
- Milovanović, J. (2021). Online assessment in the light of COVID-19-imposed changes in higher education in Serbia. *Živi jezici*. 41 (1), 145–160. <https://doi.org/10.18485/zivjez.2021.41.1.7>
- *Padlet. Proizvod (n. d.)* [Jezik: srpski]. Retrieved October 24, 2022. from: <https://padlet.com/features>.
- Padlet. Software for a good education. Overview (n. d.). *Angel List Talent*. Startup Jobs. Retrieved October 24, 2022. from: <https://angel.co/company/padlet>.
- Popović, N. et al. (2021). Aspects interactionnels de l'enseignement à distance des langues étrangères en contexte universitaire en période de pandémie. *Inovacije u nastavi*. 34 (4), 94–106. <https://doi.org/10.5937/inovacije2104094P>
- Prošić Santovac, D. i sar. (2021). Istraživanja stavova studenata o primeni *Microsoft Teams* platforme u nastavi engleskog jezika. *Inovacije u nastavi*. 34 (4), 81–96. <https://doi.org/10.5937/inovacije2104081P>
- Six, M.-L. (2020). Crise de la COVID-19: de moins de 10 % à 100 % à distance, les leçons d'une expérience. *Revue internationale des technologies en pédagogie universitaire / International Journal of Technologies in Higher Education*. 17 (3), 42–49. <https://doi.org/10.18162/ritpu-2020-v17n3-07>
- Šotra, T. (2006). *Kako progovoriti na stranom jeziku*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

- Veljković Michos, M. i Bošković Marković, V. (2021). Informaciono-komunikacione tehnologije u nastavi stranih jezika pre i tokom pandemije virusa COVID-19: pregled istraživanja na univerzitetskom nivou. *Anali Filološkog fakulteta*. 33 (2), 135–150. <https://doi.org/10.18485/analiff.2021.33.2.7>

Дигитални алати, апликације за видео-конференције, онлајн-платформе за учење

- *Audacity*. Retrieved October 12, 2022. from: <https://www.audacityteam.org/>.
- *Moodle*. Retrieved October 21, 2022. from: <https://moodle.org/>.
- *Padlet*. Retrieved October 12, 2022. from: <https://sr.padlet.com/features>.
- *Zoom*. Retrieved October 21, 2022. from: <https://zoom.us/>.

Остале интернет адресе

- *YouTube Channel*. Retrieved October 23, 2022. from: <https://www.youtube.com/>.

Abstract: *The goal of the paper is to present our experience in organizing speaking activities on Padlet as a part of online French phonetics exercises during the summer semester of 2020/21 at the Faculty of Philosophy, University of Novi Sad. The proposed activities on Padlet (oral presentation on a favorite Francophone song, destination, and film) were primarily aimed at determining possible phonetic-phonological and morpho-phonological students' mistakes in their oral presentation. The collected audio-corpus was analyzed using the perceptive and descriptive methods, where the teacher, after carefully listening to all the recordings, singled out the most common phonetic-phonological errors, which he/she would then point out to each student individually via electronic correspondence (in the form of a text and, if necessary, audio comments), followed by a unified analysis of the common mistakes and exercises based on the principle of the articulatory method of phonetic correction in synchronous online classes on Zoom. The analysis of the collected audio-corpus and the pedagogical implications of the obtained results are shown on the example of the typology of the most frequently observed mistakes in the production of nasal vowels (/ɑ̃/, /ɛ̃/, /ɔ̃/). Our paper also presents the results of a qualitative research conducted among students on the use of Padlet for the above purposes, in which they spoke positively about this digital tool and gave us useful feedback that will help us in our future work.*

Keywords: *online teaching, Padlet, French phonetics, nasal vowels, French as a foreign language*